

«ΣμεΣ» 7 – Σεμινάριο «Συναντήσεις με Συγγραφείς»
στα πλαίσια του Λογοτεχνικού Εργαστηρίου

(Πολιτιστικά Θέματα ΔΔΕ Ανατολικής Αττικής σε συνεργασία με
τον ποιητή Αλέξιο Μάινα)

~.~

Συνάντηση 7η: Η πεζογράφος Έλενα Μαρούτσου και το πρόσφατο
βιβλίο της «Οι χυδαίες ορχιδέες»

~.~

Σύντομο βιογραφικό της συγγραφέως:

Η Έλενα Μαρούτσου γεννήθηκε το 1967 στην Αθήνα. Σπούδασε Ιστορία στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών κι έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στη Λογοτεχνία και τις Εικαστικές Τέχνες στο University of Reading της Αγγλίας. Εργάζεται ως καθηγήτρια λογοτεχνίας στη Δραματική Σχολή Αθηνών «Γ. Θεοδοσιάδης», ενώ ταυτόχρονα δημοσιεύει κριτικές βιβλίων στην *Εφημερίδα των Συντακτών*. Συντονίζει επίσης τις λέσχες ανάγνωσης στα βιβλιοπωλεία «Ευρυπίδης στο Χαλάνδρι» και «Ευρυπίδης στην Κηφισιά», ενώ παράλληλα παραδίδει μαθήματα δημιουργικής γραφής.

Κυκλοφορούν τα παρακάτω βιβλία της: *Του ύψους και του βάθους, μικρές ιστορίες* (αφηγήματα, εκδόσεις Αλεξάνδρεια, 1998), *Οι προδοσίες των ονομάτων* (διηγήματα, εκδ. Αλεξάνδρεια, 2004), *Μεταξύ συρμού και αποβάθρας* (μυθιστόρημα, εκδ. Καστανιώτης, 2008 – Athens Prize for Literature), *Το Νόημα* (νουβέλα, εκδ. Κέδρος, 2010), *Οι χυδαίες ορχιδέες* (διηγήματα, εκδ. Κίχλη, 2015). Το νέο της μυθιστόρημα με τίτλο «*Δύο*» είναι υπό έκδοση.

~.~

Δείγμα γραφής από το βιβλίο *Οι χυδαίες ορχιδέες* (εκδ. Κίχλη, 2015, ²2018)

Mange mon ange

Η μαμά μου πέθανε στον τοκετό. Έτσι μου έχουν πει κι εγώ το πιστεύω. Αυτό βέβαια δεν με εμποδίζει να σκέφτομαι συχνά πως η μητέρα μάς εγκατέλειψε για να ακολουθήσει ένα τσίρκο. Τη φαντάζομαι να χώνει το κεφάλι ανάμεσα στα σαγόνια ενός λιονταριού και μετά σκέφτομαι το δικό μου κεφάλι ανάμεσα στα λαγόνια ενός κοριτσιού, να ξεπροβάλλει ματωμένο, και το κορίτσι να είναι η μαμά μου. Μαμά, λιοντάρι, εγώ: ιδού ένα επικίνδυνο νόυμερο που, όταν το εκτελώ στη φαντασία μου, κανείς δεν πεθαίνει. Αρνούμαι ότι η ζωή τρέφεται με θάνατο. Αρνούμαι την τροφή.

Mange, mon ange, με εκλιπαρεί η μητέρα μου, στα όνειρά μου. Έχει τη μορφή της Κατρίν Ντενέβ, στην *Ωραία της Ημέρας*, σεμνή μαζί και πρόστυχη. Άνοιξε το

στόμα σου, με διατάζει, όπως διατάζει το λιοντάρι του τσίρκου και μου στερεώνει μια λευκή πετσέτα στο λαιμό. Αν ήμουν ο άγγελός της, θα μου στερέωνε δυο λευκές πετσέτες στους ώμους, αλλά αυτή είναι η διπροσωπία στην οποία δεν μπορώ ν' αντισταθώ. Ανοίγω πειθήνια το στόμα κι αυτή κατευθύνει προς τη μαύρη μικρή σπηλιά ένα ασημένιο μικρό πιρούνι. Απ' το πιρούνι σπαρταράει στάζοντας ένα κομμάτι παντζάρι. Σταγόνες λεκιάζουν τη λευκή πετσέτα. Μέσα στην κοιλιά μου το παντζάρι βάφει κόκκινα τα σπλάχνα μου. Φάε, σπλάχνο μου. Αρνούμαι οτιδήποτε λεκιάζει ανεξίτηλα. Αρνούμαι την τροφή.

Τη μητέρα σου την πήρε ένας άγγελος, μου είπε ο μπαμπάς την πρώτη φορά που ρώτησα για εκείνη. Όταν κλείνομαι στο μπάνιο, παίρνω στα χέρια το μπουκαλάκι με το άρωμα της μαμάς. Πάνω στο μπουκαλάκι είναι στερεωμένα δυο μικρά πορσελάνινα φτερά αγγέλου. Ο μπαμπάς λέει πως μυρίζει κανέλα. Είδα στον ύπνο μου πως η μητέρα κρατούσε μπροστά στην κοιλιά της ένα γυάλινο αγγελάκι. *Mange mon ange*, με παρακάλεσε με γυάλινα μάτια, κι εγώ το έβαλα όλο στο στόμα μου. Μασώντας το ένιωσα σα να μασάω τα δόντια μου, που θρυμματίζονταν στο στόμα σαν καραμέλες. Τα έφτυσα στο χώμα που μύριζε κανέλα. Αρνούμαι να πεθάνω στη θέση της μαμάς μου. Αρνούμαι ο θάνατος να τρέφεται με θάνατο. Φτύνω τη τροφή στην παλάμη της μητέρας μου. Λεκιάζω το λευκό της γάντι.

Μια φορά είχα δει στη τηλεόραση μια γυναίκα που γδυνόταν σιγά σιγά. Στο τέλος είχαν μείνει μόνο τα γάντια της, δυο μακριά μαύρα γάντια μέχρι τον αγκώνα που τα έβγαζε ως εξής: δάγκωνε τις άκρες των δαχτύλων, τραβώντας τα λίγο ένα ένα και μετά πετούσε το γάντι στον αέρα. Κάθε φορά που φέρνω στη μνήμη μου αυτή την εικόνα, βλέπω τη γυναίκα να δαγκώνει και να τραβάει τα ακροδάχτυλα και μετά να πετάει στον αέρα απ' τον αγκώνα και κάτω το ίδιο της το χέρι. Όταν το λέω στον ψυχολόγο όπου με στέλνει ο μπαμπάς μου – νομίζει ο καημένος ότι θα πεθάνω απ' την αδυναμία –, με βάζει να ζωγραφίσω μια παλάμη. Εγώ φτιάχνω τα πέντε δάχτυλα τριγύρω της σαν πέταλα από μαργαρίτα. Έτσι, του εξηγώ, όταν τα τραβάς ένα ένα βγαίνουνε πάντα «μ' αγαπά».

Η μαμά μου αγάπησε έναν Άγγελο. Ο Άγγελος είναι ταχυδακτυλουργός κι αυτός την έπεισε να ακολουθήσει το τσίρκο. Τον φαντάζομαι ψηλό και ξανθό, να της τραβάει το χέρι. Το άλλο της χέρι κρατάει εμένα. Το μεγάλο φορτηγό του τσίρκου έχει ήδη βάλει μπρος κι ο Άγγελος βοηθάει τη μαμά μου ν' ανέβει. Εγώ δεν θέλω να της αφήσω το χέρι. Το φορτηγό ξεκινάει και για λίγα δευτερόλεπτα τρέχω κι εγώ γραπωμένη απ' το χέρι της μαμάς μου. Στο τέλος μου μένει στην παλάμη το λευκό της γάντι. Ο γιατρός με πιάνει με τα πλαστικά του γάντια και με τραβάει έξω απ' τη μαμά μου. Η μαμά μου τρέχει στο πίσω μέρος του φορτηγού και μου γνέφει απ' το παράθυρο με το γυμνό της χέρι. Με το άλλο σκουπίζει τα μάτια της. «Κλαίει», λέει ο γιατρός, «καλό σημάδι», και με αποθέτει στα χέρια του μπαμπά μου. Μετά βγάζει τα ματωμένα γάντια και τα πετάει.

Αν φουσκώσεις ένα χειρουργικό γάντι, μπορείς μετά να το γεμίσεις με γάλα και να τρυπήσεις μια στάλα ένα του δάχτυλο. *Mange, mon ange*, λέω στο ορφανό γατάκι που τώρα βυζαίνει το υπερμέγεθες δάχτυλο. Καθώς το ταΐζω, ένα μικρό ρυάκι γάλα τρέχει από την άκρη του στόματος στο λαιμό και μετά στην μαλακή του κοιλιά, καθότι η τροφή ακολουθεί πορεία καθοδική κι αυτό από μόνο του θα ήταν ένας εξαιρετος λόγος να την αρνούμαι. Αντιθέτως, εκτιμώ βαθύτατα τα σύννεφα, τα μπαλόνια καθώς και τα ανοδικά ρεύματα αέρα και – προσέξτε, αν θέλετε, αυτό το σημείο – όταν ονειρεύομαι τη γέννησή μου, όταν φέρνω στη φαντασία μου το γιατρό να κόβει το σπάγκο που με ενώνει με τη μητέρα μου, εγώ ευθύς ανεβαίνω ψηλά σαν μικρός φουσκωτός άγγελος, βγαίνω απ' τ' ανοιχτό παράθυρο κι από κάτω μικρά παιδιά σε μέγεθος κουκίδας, σταματούν για λίγο το φαί τους και χειροκροτούν.

~.~

Τα μάτια μου είναι βάραθρα

*Τα μάτια μου είναι βάραθρα
γιατί ήταν πριν γεφύρια*

Antonio Porcia, Φωνές

Έχουν περάσει από πάνω μου όλοι οι άντρες αυτής της πόλης. Το κάνουν μετά τη δουλειά, πριν πάνε σπίτι τους. Είναι βιαστικοί. Κάποιοι απ' αυτούς κατουράνε. Όχι πάνω μου φυσικά, αν και συνέβη κι αυτό μερικές φορές. Το εκλαμβάνω σαν ένδειξη επιβολής, ανεμελιάς ή βαρεμάρας. Μια γυναίκα δεν θα το έκανε ποτέ. Όχι πως κι οι γυναίκες δεν επιδίδονται σε μικρές σκληρότητες. Ας πούμε, εδώ, ακριβώς στη μέση μου έχω τα ίχνη απ' το τακούνι μιας εύσωμης κυρίας. Μου το έμπηξε συνειδητά. Το έβγαλε, το πήρε στο χέρι της και το ανεβοκατέβασε στη μέση μου αρκετές φορές λες και προσπαθούσε να καρφώσει ένα καρφί. Ήταν σε έξαλλη κατάσταση και φώναζε το όνομα ενός άντρα. Δεν αποκλείεται να έχει περάσει κι εκείνος από πάνω μου. Δεν συγκρατώ ονόματα, ούτε και φυσιολογίες. Δεν μου το επιτρέπει η φύση μου. Ας αφήσουμε όμως τη φύση κατά μέρος. Οι άνθρωποι μου έδωσαν αυτό το ρόλο και πρόκειται για έναν ρόλο τήρησης της ισορροπίας, γι' αυτό, αν δεν ήμουν ριζωμένη σ' αυτόν τον τόπο, κάνοντας αυτό που κάνω, θα μπορούσα να δουλεύω στο τσίρκο. Θα ήμουν μια ποδηλάτισσα πάνω σ' ένα σκοινί, μπορεί βέβαια να ήμουν και το ίδιο το σκοινί – τόσο λεπτή κι ανθεκτική είμαι. Η ανθεκτικότητά μου έγκειται στις αδιόρατες ταλαντώσεις που εκτελώ μέσα μου ώστε να μη με συντρίψει το βάρος τόσων ανθρώπων. Θα άξιζε να μιλήσω για μια φορά που με πέρασε μια ολόκληρη παρέα αγοριών. Σφύριζαν, γελούσαν, έβριζαν. Με γέμισαν ροχάλες και ιδρώτα. Ένας από αυτούς, όταν οι άλλοι είχαν αποχωρήσει, έγραψε πάνω μου «Ρίτα, σε αγαπώ». Τη Ρίτα τη φαντάστηκα ψηλομύτα, μαλλιά σαν άχυρα, λίγο κουτή. Ας είναι. Εγώ θέλω να πω για εκείνο το ξημέρωμα που ξάπλωσε πάνω μου στα τέσσερα ένας άντρας με φουστάνια. Κουνιόταν όπως κουνιούνται τα φύκια μέσα στο βυθό και αναστέναζε. Το κολιέ του πηγαινοερχόταν σαν άδεια στοιχειωμένη κούνια. Τα βογκητά του έβγαιναν σαν ρόγχος. Μετά κατάλαβα πως από πάνω του ήταν ένας άλλος άντρας, στα τέσσερα κι αυτός. Οι ποικιλίες της επιθυμίας δεν έχουν τέλος. Για να σας δώσω να καταλάβετε, χθες εκεί που στεκόμουν στην άκρη του δρόμου και περίμενα κάποιον περαστικό, όπως επιβάλλει το λειτούργημά μου, ήρθε μια πολύ νεαρή κοπέλα και με κοίταξε με μάτια γκρεμισμένα. Δεν ξέρω καν αν κοίταζε εμένα, η ματιά της έμοιαζε να με διαπερνά λες και ήμουν πλασμένη από διάφανο αεροπλάστ, σαν αυτό που τυλίγουν τα εύθραυστα αντικείμενα. Ναι, αυτό με τις φουσκάλες. Εγώ βέβαια είμαι το αντίθετο ακριβώς του εύθραυστου, το αντίθετο ακριβώς αυτής της κοπέλας, που σαν να συνειδητοποίησε ξαφνικά την ύπαρξή μου μέσα στο σκοτάδι – σας είπα πως ήταν σκοτάδι; – αναμετρήθηκε με την επιβλητική μου κορμοστασιά, πλησίασε και μου ψιθύρισε: «Ήρθε η ώρα για το μεγάλο πήδημα». Υπερβολές της νιότης, σκέφτηκα, όμως αυτή, έβγαλε με μεγαλοπρέπεια ένα ένα τα ρούχα της, πιάστηκε από πάνω μου σαν να παρακαλούσε να τη σώσω και το επόμενο λεπτό έδωσε μια κι έπεσε στα μαύρα νερά του ποταμού που τις όχθες του μάταια τόσα χρόνια πασχίζω να ενώσω, αφού τα βάραθρα μένουν πάντα αγεφύρωτα.

~.~

Κάποια links/σύνδεσμοι για περαιτέρω γνωριμία με τη συγγραφέα:

- <http://www.efsyn.gr/arthro/apo-ti-mitsora-perasa-sti-zateli-ti-mov-periodo>
- <http://www.monopoli.gr/books/item/154737-Sthn-Koyzina-toy-Syggrafea-Elena-Maroytsoy>
- <https://tetragwno.gr/2017/11/elena-maroutsou-syneyxi/>
- <http://popaganda.gr/elena-maroutsou-ta-vivlia-tis-zois-mou/>
- <http://booksjournal.gr/slideshow/item/2465-fobatai-to-sex-h-akadimia-athinwn>

~ ~ . ~ ~